

Regning fordeles paa samtlige Sogne i Forhold til deres Hartkorn, dog saaledes, at $\frac{3}{10}$ deraf skulde udlægges som Kongens Anpart. Som et Bidrag til at fremme den specielle Udfikstning skærpede Kongen imidlertid $\frac{1}{3}$ af den forbeholdte Andeel til nærmere Fordeling efter Omstændighederne blandt Sognene, som iøvrigt selv skulde bekoste deres Udmarksjorders specielle Deling." Her have vi altsaa Grundtrækkene, hvorfra man i det Nærløb er gaaet ud, og man kan sige, at Sagen dermed er principmæssig afgjort; hvad der ligger mellem den Tid og nu, er kun en mere eller mindre heldig Udførelse af dette Princip, men det maa Alt referere sig dertil. Vi see saaledes, at der efter den Fordeling, som er den almindelige, nemlig efter Hartkorn, er givet et berettiget Udlæg til Sognene, men naar det hedder: til „Bornholms Indvaanere" kan der ikke tillige være meent Kjøbstadbeboerne, thi de havde for længe siden faaet Udlæg i de saakaldte Friheder, men kun Landsognsbeboerne, og det er altsaa dem, der til den Tid kunde kræve en Ret. Der er afdeelt til de forskjellige Sogne efter Udmaalning i Hartkorn, hvilket er den Regel, som altid har været fulgt ved Deling mellem Eieren og Brugeren af Jord; man har for hvert Sogn taget Totaliteten af det, hvoraf det skulde og stattede, men da der er talt om Bornholms Indvaanere, er det ikke afgjort, at ikke Andre end de skulde have Krav paa disse Jorder. Saaledes stiller Sagen sig for os i dens Heelhed og Reenhed, og der findes altsaa paa Bornholm forskjelligeartede Brugere. Der er efter denne Uddeling af Hartkornet en Deel af Brugerne, navnlig Hartkornsbrugere, som ere komne overeens om og have troet sig berettigede til at udfikste Jorderne sognevis for hver enkelt Beboer i Byerne, men derved have de tiltaget sig alene den Ret, som er fælles, og efterat dette er skeet, er der for Domstolene fremtraadt Mænd, som ligeledes paastode sig tillagte en Ret. Disse Mænd have i Almindelighed fundet en Anerkjendelse for deres Ret ved Domstolene; de have ikke fundet nogen Anerkjendelse af den, angiven i Værbi eller Betsløb, men de have faaet en almindelig Anerkjendelse af, at de ogsaa havde en Adkomst til Deelagtighed i, hvad disse Jorder vare værd.

Vi finde nu altsaa Sagen staaende saaledes: Paa den ene Side er der uddeelt af Almindelighederne to Arter Jorder, nemlig de Jorder, som først ere givne til Hartkornseierne i Almindelighed, og dernæst de, som ere givne for specielt at erstatte Udgiften ved Omfordelingen, samt de Krav af anden Art, der kunde være at gjøre paa disse Jorder; paa den anden Side er der dernæst en retlig Anerkjendelse af, at der foruden Hartkornbesidderne er en Befolkning tilstede i Sognene, som foruden disse Hartkornbesiddere har et Krav paa disse Jorder, og vi finde endelig, at Hartkornbesidderne i mange Sogne allerede have gjort Delingen efter deres bedste Skøn. At der virkelig, som det er blevet sagt os og siges, i disse Sogne er truffet Overenskomster med de øvrige Berettigede, som skulde være tilfredsstillede derved, ligger ikke for i nogen almindelig Form; dermed have vi ikke Noget at bestille; det maa vi betragte som ikke skeet, men kun opretholde det, forsaavidt det erkjendes virkelig at være tilstede, ligesom overalt enhver Afgjørelse mellem de Paagjældende, der offentlig og offentligt erklæres for at tilfredsstille Alle, maa være det, der allerbedst fyldestgjør Hensigten. Naar jeg støtter mig til disse Betragtninger, siger jeg, at der hovedsagelig er 4 forskjellige Slags Personligheder eller Classer — hvad man nu vil kalde dem, — som have Adkomst til disse Jorder. Den ene er Sognene, forsaavidt som der i disse altid vil være endel Beboere, hvis Krav ikke have den Vedvarende som deres, der paa en vis Tid have været faste Beboere, men som strengt taget kun kunne have en Livsvarighed, idet disse Krav kun kunne angives i den Nytte og Brug, som de paagjældende Personer kunne have af disse Jorder. Ved Siden deraf have Sognene ligefrem faaet tillagt et vist Jordmaal til Erstatning for de Udgifter, som kunne falde paa dem ved Omfordeling etc., og dette søger jeg at fyldestgjøre i § 1, hvori jeg forbeholder Sognene en vis Udmaalning af denne Jord, som jeg fastsætter til indtil en Sjettebeel. Naar man gaaer efter de forskellige Tal, som findes angivne at være udlagte i 1842, kommer man temmelig nær til denne Brøf som den Deel, der særligt er udlagt til saadanne Formaal. Nøiagtigt er det ikke, men